16/11/2026

«Την άνοιξη αν δεν τη βρεις… την φτιάχνεις…» Αφιέρωμα στον Οδυσσέα Ελύτη, στο «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…»

/ Ενορίες

Ο Οδυσσέας Ελύτης μας έμαθε να αγαπάμε το φως, να βλέπουμε την Ελλάδα όχι μόνο με τα μάτια, αλλά και με την καρδιά. Μας έμαθε ότι η γλώσσα είναι πατρίδα, η ποίηση είναι ελευθερία και η ομορφιά είναι μια δύναμη που μπορεί να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίον υπάρχουμε. Έναν τρόπο να κρατάμε ζωντανή την ελπίδα ακόμα και όταν όλα μοιάζουν δύσκολα.

Μουσικό αφιέρωμα στον Οδυσσέα Ελύτη, με αφορμή τη συμπλήρωση 30 χρόνων από το θάνατο του, παρουσιάστηκε από τη Μικτή Χορωδία του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννη Ρέντη, το Σάββατο 14 Νοεμβρίου, στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…» του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς.

Στη διδασκαλία, διεύθυνση, χορωδιακή επεξεργασία και επιμέλεια κειμένων ήταν η

μαέστρος Μαρία Κάτσαρη και συνόδευσαν οι Δημήτρης Τσούνης στην αφήγηση, Λευτέρης Συμιανάκης στην κιθάρα, Λάμπρος Πανταζόπουλος στο μπουζούκι και η μαέστρος στο πιάνο.

Τα τραγούδια, σε ποίηση Οδυσσέα Ελύτη, που παρουσίασε η Χορωδία ήταν: Η ποδηλάτισσα Μουσική: Μιχάλης Τρανουδάκης, Τα τζιτζίκια Μουσική: Λίνος Κόκοτος, Του μικρού βοριά Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης, Ο γλάρος Μουσική: Μιχάλης Τρανουδάκης, Ένα το χελιδόνι Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης, Ο Αύγουστος Μουσική: Λίνος Κόκοτος, Το τρελοβάπορο Μουσική: Δημήτρης Λάγιος, Το θαλασσινό τριφύλλι Μουσική: Λίνος Κόκοτος, Της δικαιοσύνης ήλιε νοητέ Μουσική: Μίκης Θεοδωράκης, Ντούκου ντούκου μηχανάκι Μουσική: Λίνος Κόκοτος, και Το δελφονοκόριτσο Μουσική: Λίνος Κόκοτος.

Ο Οδυσσέας Ελύτης ήταν ένας άνθρωπος που κατάφερε να κάνει την Ελλάδα να μιλήσει με τη γλώσσα της ποίησης. Ένας άνθρωπος που είδε στο γαλάζιο της θάλασσας κάτι περισσότερο από ένα τοπίο. Στον ήλιο κάτι περισσότερο από ένα φυσικό φαινόμενο και στον έρωτα κάτι πολύ μεγαλύτερο από ένα ανθρώπινο συναίσθημα. Ο Οδυσσέας Ελύτης, ο ποιητής που έδωσε στο ελληνικό φως φωνή, που έκανε τη θάλασσα να μιλά, τα νησιά να ονειρεύονται και τις λέξεις να αποκτούν χρώμα, άρωμα και μουσική.

Από νωρίς έδειξε ιδιαίτερη αγάπη για τη λογοτεχνία και την τέχνη. Διάβαζε, παρατηρούσε, αναζητούσε. Είχε την ανάγκη να ανακαλύπτει πίσω από την επιφάνεια των πραγμάτων μία βαθύτερη αλήθεια. Τον ενδιέφεραν η λογοτεχνία, η ζωγραφική, η φιλοσοφία και οι νέες καλλιτεχνικές αναζητήσεις της εποχής. ήρθε σε επαφή με το Ευρωπαϊκό πνευματικό κίνημα του υπερρεαλισμού, το οποίο απελευθέρωνε τη φαντασία από τους παραδοσιακούς περιορισμούς και αναζητούσε νέους τρόπους έκφρασης. Ωστόσο ο Ελύτης δεν περιορίστηκε στην υιοθέτηση ξένων επιρροών. κατόρθωσε να τη συνδυάσει με την ελληνική γλώσσα, την αρχαία παράδοση, τη βυζαντινή κληρονομιά, το δημοτικό τραγούδι και την ορθόδοξη υμνογραφία. Έτσι γεννήθηκε μία ποίηση εντελώς προσωπική. Μία ποίηση που είχε την τόλμη του μοντέρνου, αλλά και τις βαθιές ρίζες της ελληνικής παράδοσης.

Στο έργο του Ελύτη η ελληνική ιστορία αποκτά διαχρονικό χαρακτήρα. Η φύση αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πρωταγωνιστές της ποίησής του. Για τον Ελύτη η φύση δεν είναι κάτι εξωτερικό προς τον άνθρωπο. Είναι μέρος της ψυχής του. Και η ποίηση είναι ο τρόπος με τον οποίο ο άνθρωπος ξαναβρίσκει τη χαμένη του σχέση με τον κόσμο.

Ο Ελύτης είχε βαθιά επίγνωση της δύναμης της ελληνικής γλώσσας. Η γλώσσα δεν ήταν απλώς ένα εργαλείο επικοινωνίας. ήταν η ιστορία μνήμη η ιστορική μνήμη ενός λαού, η συνέχεια των γενεών και ο τρόπος με τον οποίο ο άνθρωπος αντιλαμβάνεται τον κόσμο. Στο έργο του συναντούμε στοιχεία από την αρχαία ελληνική γραμματεία, την βυζαντινή παράδοση, την εκκλησιαστική γλώσσα, τα δημοτικά τραγούδια και τη σύγχρονη καθημερινή ομιλία. Με αυτή τη συνύπαρξη δημιουργεί μια γλώσσα πλούσια, μουσική και πρωτότυπη. Για τον Ελύτη η ελληνική γλώσσα είναι ένας θησαυρός που πρέπει να διαφυλαχθεί και να συνεχίσει να δημιουργεί.

Το 1959 δημοσιεύεται το Άξιον Εστί το έργο που σφραγίζει την πορεία του Ελύτη και αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους σταθμούς της ελληνικής λογοτεχνίας. Η δομή του συνομιλεί με τη βιβλική και εκκλησιαστική παράδοση. Το έργο του είναι ταυτόχρονα προσωπικό αλλά και συλλογικό. Μιλάει για τον άνθρωπο αλλά και για την Ελλάδα. Για την ιστορία αλλά και για την αιωνιότητα. Για τον πόνο αλλά και για την υπέρβασή του. Το 1964 ο Μίκης Θεοδωράκης μελοποιεί το έργο. Η συνάντηση της ποίησης με τη μουσική δημιουργεί ένα από τα σημαντικότερα έργα της ελληνικής μουσικής ιστορίας.

Το 1979 αποτελεί μια ιστορική χρονιά για τον Οδυσσέα Ελύτη και τα ελληνικά γράμματα. Η Σουηδική Ακαδημία του απονέμει το Νόμπελ λογοτεχνίας. Η βράβευση αναγνωρίζει την ποιητική του δημιουργία, η οποία όπως τόνισε η ακαδημία έχει τις ρίζες της στην ελληνική παράδοση και εκφράζει με αισθητηριακή δύναμη και πνευματική ευαισθησία τον αγώνα του ανθρώπου για ελευθερία και δημιουργία. Στην ομιλία του κατά την απονομή ο Ελύτης αναφέρθηκε στην ελληνική γλώσσα, στην ιστορική της συνέχεια και στη σημασία της ποιητικής δημιουργίας. Ήταν μία στιγμή αναγνώρισης για ολόκληρο τον ελληνικό πολιτισμό. Η παγκόσμια αναγνώριση του έργου του απέδειξε ότι η ποίηση μπορεί να ξεκινά από έναν συγκεκριμένο τόπο και να αγγίζει ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Ο Οδυσσέας Ελύτης μας έμαθε να αγαπάμε το φως, αλλά και να καταλαβαίνουμε την αξία του σκοταδιού που χρειάστηκε να ξεπεράσουμε. Μας έμαθε να βλέπουμε την Ελλάδα όχι μόνο με τα μάτια, αλλά και με την καρδιά. Μας έμαθε ότι η

γλώσσα είναι πατρίδα, η ποίηση είναι ελευθερία και η ομορφιά είναι μια δύναμη που μπορεί να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίον υπάρχουμε. Μας έμαθε πως η ζωή δεν είναι μόνο όσα συμβαίνουν γύρω μας, αλλά και όσα κατορθώνουμε να αισθανθούμε. Και αυτό ίσως να είναι και το μεγαλύτερο επίτευγμα του. Δεν μας άφησε απλώς ένα μεγάλο ποιητικό έργο. μας άφησε έναν τρόπο να κοιτάζουμε τον κόσμο, έναν τρόπο να ανακαλύπτουμε ξανά την ομορφιά μέσα από την καθημερινότητα. Έναν τρόπο να κρατάμε ζωντανή την ελπίδα ακόμα και όταν όλα μοιάζουν δύσκολα.

